

A magyar állampapírok esete a kínaiakkal

Szunomár Ágnes

Szinte már unalomig ismételt téma, hogy Kína érdeklődése az utóbbi időben erőteljesen megnőtt az uniós tagországok állampapírjai iránt. Kíváncsian vártuk, mikor fordítja az ázsiai óriás vigyázó szemét Dél-Európáról Közép-Kelet-Európa felé. Hittük, hogyha valakitől, akkor tőlünk biztosan vesznek majd: kínai-magyar, két jó barát, a hat évtizedes kapcsolat sikertörténet, mi amúgyis mindent megtettünk. És most tényleg itt vannak, vennének is, de nem úgy és nem azt...

Korábbi cikkünkben már írtunk a kínai állam európai állampapír-vásárlásairól, a válság által sújtott Görögország, Spanyolország és Portugália megsegítéséről, illetve arról, hogy ennek ára van, s a tendencia a kínaiak európai befolyásának megerősödése felé mutat. Mióta Kína egyre aktívabban bővíti portfólióját európai papírokkal, sokakban felmerült a kérdés, vesznek-e tőlünk is. E kérdés rövid idő alatt óhajjá változott, s egyre többen és többen faggatták a hazai Kína-szakértőket arról, vettek-e már magyar állampapírt a kínaiak, s ha nem, mikor fognak, mennyit, s milyen következményekkel jár majd mindez hazánkra nézve.

Félreértés ne essék, a kínai-magyar kapcsolatok tényleg jók, régiós összehasonlításban a legjobbak, hiszen nekünk van egyedül Budapest-Peking közvetlen repülőjáratunk, kínai-

magyar két tanítási nyelvű általános iskolánk, Bank of China fiókunk, és a legnagyobb számú kínai kisebbségünk. Medgyessy Péter 2003-as kínai útja óta a kínai-magyar kereskedelem volumene több mint nyolcszorosára nőtt, s a kínai vámhivatal adatai szerint 2010-ben már 8,72 milliárd dollárt tett ki, ami 28 százalékos bővülés az előző évihez képest, sőt, még a kereskedelemben fennálló deficit is csökkent valamelyest a növekvő magyarországi exportnak köszönhetően. 2003 óta közel 800 millió dollárnyi kínai működő tőke érkezett hazánkba, majd idén februárban jött a nagy bejelentés: a kínai Wanhua 1,23 milliárd euró értékű tranzakcióval a kazincbarcikai BorsodChem 96 százalékos tulajdonosa lett. Kétségtelenül szép eredmények, melyek érthető módon további várakozásokat tápláltak.

A magyar „Mr. China”, ismertebb nevén Fellegi Tamás fejlesztési miniszter decemberben, az Indexnek adott interjújában szintén úgy fogalmazott, hogy tárgyalásaik során a kínai miniszterelnök felvetette a kínai állam esetleges részvételét a magyarországi államadósságfinanszírozásban. Az említett interjúban Fellegi már azt a kérdést is feltette „Miért rosszabb a kínai állam, mint más?”, előre felvértezve magát az olyan jellegű támadásokkal szemben, melyek az állampapírok remélt értékesítését

követően a haza kiárusításáról szólnának. Gyánakodni kezdtünk, mikor a kínai jegybank nem kívánta kommentálni a híreket, elszomorodtunk, mikor az ismételt megkeresésre már cáfolták, hogy ilyen szándékaik lennének.

Jelen helyzetben Kína tulajdonképpen viszonylag olcsón szerezhethet gazdasági és politikai befolyást Európában, ráadásul érdeke, hogy hosszú távon stabilizálja a számára jelentős európai felvevőpiacokat, de túl nagy kockázatot vállalni azért ő sem akar. Ha állampapírt vesz, megnézi, kitől veszi, s az „európai” vagy „uniós” jelző önmagában nem feltétlenül garancia számára. A kérdésre, vajon számít-e, hogy az eurózóna melyik oldalán állunk, a válasz egyértelmű igen. Ezt jelzi az is, hogy – bár nem verték nagydobra – a szomszédos Szlovákiában is vásároltak állampapírt, pedig a szlovák-kínai kapcsolatok messze nem olyan jók, mint a kínai-magyar reláció, sőt az ott élő kínaiakkal sem bánnak épp kesztyűs kézzel. Többször érték atrocitások a kínai követség munkatársait is, kínai állami delegációk látogatásakor pedig rendszeresen a Kína-ellenes tüntetések.

Ami a magyar relációt illeti, Fellegi Tamás április 15. és 22. közötti kínai útja végre hozott eredményeket - vagy legalábbis ígéretet - ezen a téren is, igaz, nem a korábbi forгатókönyvek alapján. A kínai fél ugyanis állítólag nem állampapírt, hanem a Magyar Fejlesztési Bank által kibocsátott kötvényt tervez vásárolni, mégpedig azzal a céllal, hogy az a tervezett kínai-magyar beruházási együttműködések során a finanszírozás forrása lehessen. Az „állítólag” mondatszó odabiggyesztése ugyanakkor már csak azért is szükséges, mert a China Daily online kiadása – bár tesz említést Fellegi útról, s citálja annak hazai nyilatkozatait - kiemeli, hogy a Kínai Kereskedelmi Minisztérium nem kívánta kommentálni a fejlesztési miniszter bejelentését. A Xinhua, a kínai kormány

hivatalos sajtóügynöksége internetes portálján kötvényekről egyáltalán nem tesz említést, csupán azt jegyzi meg, hogy ottléte alatt Fellegi megjegyezte, reméli, hogy a kínai-magyar együttműködés kiterjeszthető a „pénzügyek, légi közlekedés, az infrastruktúra-építés, a kommunikáció, a kultúra és oktatás, valamint a tudomány és a technológia területére” is.

A magyar fejlesztési miniszter ugyan kiemelte, hogy nem azért ment a távol-keleti országba, hogy rávegye őket a magyar adósság finanszírozásra, hiszen „erre nincs szükségünk”, azért úgy tűnik, közvetve mégiscsak szerepet szán a kínai tőkének a magyar államadósság felszámolásában, hiszen „amit... mi adósságcsökkentésre és államadósság-finanszírozásra fordítunk, és ezért hiányzik a fejlesztési büdzből, azt például innen is pótolhatjuk”. A kormányzat szerint tehát az MFB kötvényeinek kínaiak általi megvásárlása egyenértékű az állampapír-vásárlással, a kínaiak számára viszont mégsem jelent akkora kockázat-vállalást, illetve olyan elköteleződést, mint például Spanyolország esetében. Mindenki jól jár, bár járhatna jobban is. Mi pedig örülhetünk minden „fen”-nek (a kínai pénz legkisebb egysége), melyet ránk költenek, és reménykedhetünk a folytatásban is. Sajátos értelmezést nyer ez az ügylet is: kicsit sárgább, kicsit savanyúbb, de a mienk.

* * * * *

Eddig megjelent számaink megtekinthetők és letölthetők a www.vki.hu honlapról